

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peli Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dânsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 24.

Brașov, Sâmbătă-Duminică 1 (14) Februarie.

1904.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, Intim-
pinarea Domnului, țiarul nu va apărea până Marți
săra.

Stările în Maramureș.

Dela un profund cunoscător al stărilor din
Maramureș, un bărbat cu durere de inimă pentru
sărta poporului român de acolo, primim următo-
rul articol, bine cumpănit și studiat, merit a aduce
lumină asupra sârții triste actuale a Românilor
munteni din Maramureș și a avisa la mijloacele de
îndreptare:

I.

Multe se scriu prin ziarele nős-
tre despre starea în care se află po-
porul românesc din Ardeal, Bihor și
Bănat, numai despre Marmatieni nu
se scrie nimic, par' că ar fi într'altă
lume. Gândindu-ne la starea tristă
a acestora, ne-am dîs: ce ai greșit
tu popor isteț, de caracter, generos,
dér aședat în acest unghiū nenoro-
cît între atâția spinî și atâtea polo-
mide? Numai pe tine nu te vîd frații
tîi, numai al tîu gemet nu-l aude
nimeni!

Nu ne mirăm tare de cei din
Ardeal, căci sunt mai în depărtare,
ne mirăm de fii tîi, de cărturarii
eșii din sînul tîu, de ce nu dau semn
de viață!

Când cetim opul d-lui Dr. Ioan
Mihalyi, în care cu documente nerês-
turnabile ni-se arată vitejia nobililor
români din vîile Carpaților nordici,
din Maramureș, ne simțim ca fer-
mecați și cu satisfacție închidem a-
cîstă frumoasă carte, dér nu scim,
că strănepoții acelor eroi, actualii
posesori ai acestor mărețe diplome,
ađi au ajuns materialmente în mar-
ginea prăpastiei.

Românul marmatiian la vatra lui
și ađi vorbește limba strămoșească,
păstrează obiceiurile și portul romă-
nesc din bîtrîni. În munții Mara-
mureșului și ađi mai rîsună tulnicul
„doina sufletului român“, care te în-
duioșează. Dér acești munți, în cari
odinioră tulnicul cu ariile sale vite-
jesci aduna vitejii la rîsboiū, — nu
tocmai de mult erau romănesci, ađi
sunt în mîni streine, apartin unor
proprietari de rassă semită. Ce e
drept și ađi pășunază pe cîstele lor
oi și vite romănesci, dér numai pî
lîngă biruri, arîndi grele

Nu așa au stat lucrurile înainte
de acîsta numai cu 50 de ani. Atunci
incă toți munții din partea răsări-
tîenă a Maramureșului erau pro-
prietatea nobililor români. Ce au
câștigat strămoșii vîrsînd șirîie de
sînge în lupte înfricoșate cu Tătarii
și cu „turbații Turci“, și ce au păs-
trat ei veacuri de-arîndul, au smî-
cit din mîni strănepoților lor ul-
tima jumătate a veacului trecut.

Față cu Marmatieni nu se pîte
aduce înainte, ca față cu Ardelenii,
împrejurarea ușurătoare că au fost
iobagi, că fiind crescuți în servitu-
tea aceea, n'au avut maturitatea spi-
rituală ca să se scie folosi de libera
dispozițiune asupra proprietății. Nu,
căci Marmatieni atît după 1848 cât
și mai înainte, ca vechi nobili, vea
curi de-arîndul au fost stăpîni liberi
pe proprietățile lor și le-au conser-
vat neștirbite.

Și totuși numai ultima jumătate
a veacului al nouē spre-decelea, —
acest timp de grea urgie — a fost
în stare a-i desproprietări, a-i des-
poia de-o arteră de viață. Ori-cît
vom cerceta cauzele desproprietări-
rei și ori-cît de inparțial vom ju-
deca lucrul, nu putem să nu ne
oprim la trei factori, cari în mod
fatal au contribuit la acîstă stare
de decadentă. Acești factori sunt:
ținuta inteligenței (onore puținelor
escepțiuni), semitismul și sistemul de
exploatare a pădurilor nepotrivit cu
împrejurările locale. Nicîiri în țîră
nu poți afla inteligență așa streină
de cătră poporul din care a eșit,
așa aplecată spre a-l jupui, ca în
Maramureș.

Nu pot scie ce obiceiuri bune a
învîțat țîranul nobil din Maramureș
pe timpurile vechi în castre, venînd
în atingere cu domnul feudal de la
țîră, mi-se pare, că a făcut o școlă,
dér școlă cea mai rea, căci pîte că
acolo se fi învățat apucăturile unor
domni feudali orgolioși de a-șî vali-
dita interesele lor personale în de-
trimentul intereselor semenilor lor.
Ast-fel de creaturi sîu mai corect
dîs ast-fel de clică în Maramureș în
tîte satele și gîșea. Ca să putem
pricepe acțiunea pernicîosă a ace-
steia, permit că fie-care familie cu
ocasiunea nobilitării a primit ca do-
națiune teritoriū vaste, munți întregi.
În decursul veacurilor familia res-
pectivă s'a înmulțit, s'a ramificat;
în acea proporție s'a ramificat, s'a
împărțit și teritoriul de donațiune.
Împărțirea acestor teritorii de munți
nu s'a făcut ca la țîră prin parce-
lare, ci statorindu-se anual prețul
pășunatului (datul muntelui) pe un
seson de vară, apoi pe basa genea-
logiei de înrudire — conform mări-
mei acestui preț, — se stabilea pro-
porția după care aveau a se împăr-
tăși singuratici membrii, rudeniile ale
familiei respective.

La împărțirea acestor părți se
comiteau multe nedreptăți. Uneori
primii corifei făceau genealogii, cari
nu cuprindeau pe toți cei îndreptă-
țiți. Alteori clică tînuia dîua îm-
părțirii, și astfel li-se oferea oca-
siune de a reține pentru dînsii păr-
țile celor absenți, mai puțin gureși.
Cei absenți prîndînd de veste despre
împărțirea efectuată, alergau pe la
membrii clicii cîrîndu-șî partea cu
venită, dér fie-care se scusa, că
la el nu e, și-l îndruma că la altul
se facă întrebarea. Mergea la altul,
dér și aci tot acelaș rîspuns primia,
tot aceeaș scusă audea. La urmă
perondîndu-i pe toți, fără să-șî pîte
afla partea, se începea cîrta celor
neîndreptățiți cu clică.

Astfel de certe se întîmplau
ce-i drept și în anii de mai de mult,
cu tîte aceste n'au avut inriurîte
așa păgubitoare, și nu s'a vîndut, nu
s'a înstrîinat nimic din vastele teri-
torii de munți, pînă atînci, pînă
cînd s'a înmulțit elementul semitic.
În comunele muntene, se scie din
bîtrîni, acest element numai de la
1848 încîce au început a se în-
mulți mai tare. În proporțiune cu

înmulțirea, îngreunîndu-li-se și con-
dițiunile de traiū, au căutat tîte is-
vîorele de venit posibile, dér nu le-a
putut folosi pînă cînd emanciparea
nu le-a deschis ușa largă, dîndu-le
posibilitatea de a puté vîna după
munții maramureșeni.

Brașov, 31 Ianuarie v.

Rîsboiul. Balcanii și Rusia. Dia-
rul „Fremdenblatt“, organul ministeriului
de esterne austro-ungar, publică la loc
de frunte un articol, în care constată
între altele, că rîsboiul ruso-japones nu
va avé nici o înfrînire primejdîosă asupra
situațiunei în Peninsula-balcanică. Rusia
— dîce „Fremdenblatt“ — este o putere,
care nu va fi slăbită în actualul rîsboiū,
așa încît să-șî pîrîsîescă alte interese.
*Rusia va urmări și pe timpul duratei rîs-
boiului cu cea mai mare atențiune cîstiu-
nea balcanică*, căci ea e destul de puter-
nică, pentru a face să se esecutive progra-
mul de reforme.

„Reorganizarea“ de la Orăștie.
Foile unguresci iau notiță, fără de comen-
tar, despre hotărîrile celor 10 la sută ale
congreganșilor români din comitatul Uni-
dorii, întruniți la apelul d-lui Vlad spre a
„organiza“ partidul „național“ comitatens,
sub conducerea celor cu programul ciuntit.
Am prîmit dîlele aceste nîse intere-
sante deslușiri asupra procedeuului acestor
„reorganîzatori“ în sîvîrșirea „marei plan“
ce l'au croit,—asupra cărora vom reveni.

Situațiunea în Austria. Din Viena se
anuntă, că în cîrînd va apăre un auto-
graf împîrătesc, prin care consiliul impe-
rial va fi amînat pînă în Martie. — *Cehii
tineri* sunt decîși a-șî mentîne atitudinea
de pînă acum, a nu întra în negocierî cu
Koerber și a continua obstrucțiua

Din delegațiuni.

În delegațiunea ungară au ținut șe-
dînte în 10 Februarie comisiunile pentru
esterne și rîsboiū.

În comisiunea pentru esterne s'a în-
cheiat discuțiunea generală, luînd parte con-
tele Apponyi, contele Széchenyi, Iuliu Lasz-
kary, Stefan Rakovsky și alții.

Contele Ap. onyi rîspunde ministru-
lui de rîsboiū, accentuînd că e greșită
pîrerea enunțată de dînsul, că mișcarea
produsă împotriva armatei s'ar puté re-
duce la agitațiunile rîutăcioase ale unor
politiciani. „O națiune de 20 milioane —
dîce Apponyi — care cu ajutorul lui Dum-
nedeu, peste 50 de ani va fi de 30 milioane (!)
în interesul bine înțeles al dinastiei cere
să i-se ia în considerare postulatale sale
organice. Instituțiua armatei, care are im-
portanță atît de mare educativă, trebuie
potrivită în cadrul vieții naționale!“

Trecînd la detaliurile instrucției mi-
litare, Apponyi spune, că ôrele destinate
pentru instrucțiua în limba maghiară nu
sunt suficiente, fiind-că sunt împărțite în-
tre obiecte mai mult tehnice ca geome-
tria etc. și desterități, ca gimnastica, pe
cînd istoria, geografia, sciîțele naturale
se vor preda și de acum înainte tot nem-
țesce.

Contele Tisza rîspunde la obiecți-
unile lui Apponyi relevînd între altele, că
chiar între elevii originari din Ungaria ai

școlilor reale militare sunt mulți cari nu cu-
nosc limba maghiară.

Raportorul Aurel Münnich expune ta-
bloul elevilor de la școlile militare după
originea lor. Numărul total al elevilor
este 2313, dintre cari 1616 austriaci, 654
ungari și croați. Dintre acești din urmă
430 sunt fii de militari și 144 fii de func-
ționari de stat. În școlile de cadeți sunt
3511 elevi, între cari austriaci: 2535, un-
gari croați: 949, adecă 27.17%.

Numărul ofițerilor originari din Un-
garia este 4491, adecă 25.63%. Dintre aceș-
tia nu vorbesc unguresce perfect de cît
2668 (59.4%), ér 894 (19.9%) vorbesc nu-
mai atîta, ca să se pîte înțelega în ser-
viciu, pe cînd 20% nu vorbesc de loc
limba maghiară.

Dintre 208 generali, 1363 ofițeri de
stab, 17376 ofițeri „superiori“, 193 auditori,
1103 medici militari și 385 ofițeri de com-
ptabilitate — 46 generali (22.1%), 395 ofi-
țeri de stab (23.14%), 4052 ofițeri superi-
ori (23.71%), 25 auditori (12.32%), 248 me-
dici militari (22.17%), 172 comptabili (22.
4%) sunt cetățeni ungari.

Miklós Ödön cere ca pe ofițerii un-
gari să-i numescă de acum numai la tru-
pe ungare. La ofițerii de la căpitanî în
sus din an în an scade numărul celor ce
scie unguresce. Dintre 16 comandanți ai
regimentelor de husari, astăđi numai 2
sunt maghiari. De la comandanții de re-
gimente se cere din punct de vedere so-
cial (!) să scie unguresce.

Ministrul de rîsboiū Pitreich rîspun-
de la tîte obiecțiunile, relevînd tendința
de a instrui pe toți ofițerii la scolile mi-
litare în limba maghiară, la școlă de rîs-
boiū însă acest lucru este imposibil, fiind
prea îngreunată cu alte obiecte, ér din
limbi se învață franceza sîu englesa.

Rîsboiul ruso-japones.

Scirile privitoare la rîsboiul din
Extremul-Orient, sunt cît se pîte
de nefavorabile pentru Ruși. Douē
lupte mari s'au dat pînă acum: la
Port-Arthur și Chemulpo. În lupta de
la Port-Arthur torpilorele japones
au operat cu mare succes, sdrobînd
trei mari vase de rîsboiū rusesci, ér
alte vre-o de vase au fost făcute
incapabile douē a mai lua parte la
luptele navale. Tot așa au pîțit'o
Ruși în portul corean Chemulpo,
unde de asemenea au pierdut douē
vapóre mari: unul sîredelit fiind s'a
scufundat, ér al doilea se dîce, că a
fost aruncat în aer de însuși coman-
dantul sîu, cînd a vîdut, că nu pîte
fi mîntuit.

După scirile mai nouē Port-
Arthur ar fi fost din nou atacat
de Japonesi și tîte vasele de rîs-
boiū rusesci ar fi fost nimicite. Sci-
rea pare esagerată.

Se afirmă, că și pe uscat are
să se întîmple ađi mîne o ciocnire
mare între Ruși și Japonesi în Co-
reea de nord, deôre-ce Japonesi au
ocupat deja Seul, ér Ruși au trecut
riul Yalu, care formeză granița între
Mandșuria și Coreea. Insuși minist-
rul rusesc de rîsboiū Kuropatkin a
sosit în Mandșuria, ca să ia comanda
trupelor rusesci.

Êtă scirile mai nouē:

Asediarea Portului-Arthur.

Despre lupta navală de la Port-Arthur diare londoneze primesc următoarele sciri:

Sôrtea orașului este pecetluită. Ofițeri rusești sosiți în Cifu blamăză procederea amiralului Alexejev, și cred, că acum numai eroul de la Plevna, ministrul de război *Kuropatkin*, pôte să scape orașul din mâinile Japoneseilor.

După ultimul atac cu torpedo, Japoneseii s'au retras spre Talian-Van, însă curând s'au reîntors, ca să reia atacul. Rușii îi așteptau acum pregătiți, căci s'au postat în ordine de bătae. Japoneseii descărcău tunurile din o depărtare de cincă kilometri, însă flota rusescă acoperea cu efect fortul, ba torpilorele rusești au luat într'un rând și ofensiva, mergând asupra Japoneseilor. Aceștia însă i-au primit cu focuri teribile din tunuri, silind pe Ruși să se retragă. Lupta a durat 1/2 oră.

Pagubele pricinuite vaselor rusești este foarte mare. „Retzivan“ și „Cezarevici“ au scăpat de cufundare numai prin împrejurarea, că se aflau aproape de țărm. „Pultava“ a căpătat o lovitură sub nivelul apei și momentan fu făcută incapabilă de luptă. „Diana“, „Novi“ și „Askold“ încă au suferit mari stricăciuni.

După sciri din Petersburg 6 vase de război japoneze încă au suferit stricăciuni în lupta de la Port-Arthur.

Lupta navală de la Chemulpo.

Despre lupta acăsta, care s'a dat în sêra zilei de 8 Februarie, ambasadorul Japoniei din Londra a primit din Tokio amănunte sensaționale privitoare la debarcarea corpului expediționar japonez prin portul Chemulpo (Coreea).

Cuirasatele, cari escortau cele 60 vase de transport japoneze, au somat escadrila rusescă (care se afla la furaerea portului), ca să lase liberă trecerea. Comandantul bastimentelor rusești a ignorat somațiunea. Atunci, printr'o manevră dibace, cuirasatele japoneze au abordat două din vasele rusești, amenințând să le cufunde.

A urmat o înversunată luptă navală, care a durat 4 ore. Vasul rusec „Kore-jetz“, găurit de focul japonez, s'a scufundat, ér vasul „Varjag“, spre a nu cadé în mâinile inamicului, a fost dat pradă flăcărilor de însuși comandantul său. Echipagiul a fost făcut prizonier. După altă scire însă, echipagiul bastimentelor rusești s'a refugiat pe vaporul frances „Pascal“, ér Japoneseii, cărora nimic nu le mai stătea în drum, au debarcat în Chemulpo.

Japonezii în Coreea.

După acest succes, corpul expediționar japonez debarcat la Chemulpo, s'a format în colonă de marș și a înaintat asupra capitalei Coreei.

Japonezii au și ocupat capitala Coreei. Scirea o confirmă o telegramă din Petersburg, în care se dice, că Țarul a fost informat telegrafic din Port-Arthur, că o diviziune japoneză a ocupat orașul Seul.

Un alt corp expediționar japonez a debarcat pe insula Turnima, care va forma una din bazele de operațiuni pentru întărirea trupelor cari se găsesc pe teritorul Coreei.

Coreea — teatrul războiului.

Nu mai încapă îndoielă, că Coreea are să fie teatrul luptelor pe uscat.

Din Cifu se anunță, că o armată rusescă de 40,000 a trecut riul Yalu înaintând pe teritoriu corean. Avangardele japoneze s'au retras în Seul și au dat un manifest către corean, invitându-i a păs tra liniștea.

Ambasadorul japonez din Paris a declarat unui corespondent de la diarul „Matin“, că o mare luptă se așteptă în tot momentul la riul Yalu.

Vase rusești capturate.

După sciri din Londra, Japoneseii au prins lângă Fuzan vasul de transport rusec al flotei voluntare, „Iekaterinoslav“, care naviga din Wladivostok spre Odessa. Japoneseii au mai prins vasele rusești „Mongolia“ și „Mandșuria“.

Sôrtea acăsta se dice, că au avut o și vasele rusești „Argun“, „Mukden“ și „Noni“.

Țarul la academia de marină.

Țarul Nicolae s'a prezentat la 10 Febr. în uniformă de amiral la academia de marină din Petersburg. Aici a adresat aproful un discurs, în care a dis:

— Sciți, că alaltă-eri ni-au declarat război, că inamicul viclean ne-a atacat noaptea flota, cu tôte că noi nu l'am pro-

vocat. Rusia are nevoie acum atât de flota ei de război, cât și de armată. Am venit ađi aci, ca să vă ved și să vă spun, că *vă avansez la gradul de ofițer* mai înainte cu 3 1/2 luni. Sunt convins, că veți face tot posibilul pentru augmentarea stui diilor vōstre și veți servi ca strămoșii noștri, spre binele și gloria scumpei patrii.

Chinesii.

Din isvor autentic anunță o telegramă din Petersburg, că ambasadorii mai multor puteri europene, între cari și cel rusec, au primit vești neliniștitoare despre atitudinea Chinei. Guvernul chinez e decis a trimite 200,000 Boxeri în Mandșuria pentru a strica linia ferată mandșuriană.

Japonezii declară războiul.

Din Tokio se anunță, că la 11 Febr. Japonia a declarat războiul. (După-ee l'a început) Japonia dice, că a trebuit să-și ia refugiu la arme, fiind-că Rusia ține permanent ocupată Mandșuria, n'a voit să primescă condițiile ce i-le-a pus, și cu tôte că Rusia părea pacinică, totuși ea a făcut mari pregătiri militare.

„Daily Express“ dice, că războiul îl conduce însuși *Micado*, care de dimineața și până sêra lucrăză neîntrerupt, ținând consiliu cu miniștri săi.

Ce spune consulul japonez din Cifu.

Consulul japonez din Cifu istorisece, că după ruperea relațiilor diplomatice, sub pretext, că vré să ducă pe supușii japonezi din Dalny și Port-Arthur, a închiriat un vapor engles și s'a dus la Port-Arthur. Acolo consulul a golit un pahar pentru pace. *Rușilor nici prin gând nu le trecea, că Japoneseii sunt pregătiți spre a i ataca.* Consulul a trimis atunci la admiralul Togo pe un ofițer din statul major travestit în servitor, ca să-i spună cât de neatentii sunt Rușii. Acest ofițer a informat esact pe amiral despre pozițiunea flotei rusești. Togo imediat a luat dispoziții, ca escadra rusescă din port să fie atacată noaptea.

Anglia la Dardanele.

Din Londra se anunță, că escadra engleză din Mediterană a plecat la Dardanele, ca să împiedece trecerea flotei rusești din Marea-Nêgră.

Sciri necontrolate.

Telegrame necontrolate din Londra anunță, că Japoneseii au bombardat atât de puternic Port Arthur, încât el este o ruină. Inșiși soldații ruși ar fi distrus totul, ca să nimicească punctele de razim pentru Japonesei.

Tot din Londra se telegrafiază, că Japoneseii au nimicit alte trei vase mari de război în Port-Arthur.

Scirile aceste par luate din vânt.

SCIPILE ZILEI.

— 31 Ianuarie v.

Majestatea Sa monarhul nostru

s'a îmbolnăvit de nou de câte-va zile de *ischias*. Starea sănătății monarhului însă nu inspiră de loc îngrijiri. Durerile au mai slăbit, așa încât pôte să rezolve afacerile de stat, însă medicii i-au recomandat liniște completă. Medicul de curte *Kerzl* a constatat, că numai dureri reumatice îl supără pe Maj. Sa.

Noul comitet parochial de la biserică Sf. Nicolae nu s'a constituit Marți sêra, precum am anunțat, ei constituirea s'a amânat și se va face precum aflăm, astăzi. În intervalul acesta scurt a fost și o deputațiune de opt membrii din noul comitet la I. P. S. Sa Metropolitul în Sibiu. Deputațiunea s'a reîntors eri, ér pe astăzi la orele 5 sêra se va întruni atât comitetul parochial, cât și noua epitropie, spre a lua la cunoștință raportul deputațiunii și a face pașii ulteriori pentru a-și începe activitatea conform statutului organic. Amănunte în numărul viitor.

Avis. Se comunică, că adunarea generală a casinei române din loc se va ține Duminecă în 8 (21) Februarie la 3 ore p. m. a. c. E de dorit, ca membrii să se prezinte în număr cât se pôte de mare. Domnii, cari voesc a se înscrie ca membrii ai casinei române, sunt rugați a se prezenta în casină și a se înscrie în lista membrilor încă înainte de adunarea gene-

rală. Tot-odată se aduce la cunoștință, că licitarea subabonamentelor la diarele casinei se va ține în 1 (14) Februarie la 5 ore p. m. a. c. în localul casinei. — *Comitetul.*

Jubileul societății „Junimea“. Din Cernăuți ni-se scrie: Marți a început șirul festivităților aranjate de soc. acad. „Junimea“ din incidentul aniversării a 25-a de la înființare. Cu trenurile de Lună au sosit reprezentanții societăților acad. românești din Austro-Ungaria, mai mulți membrii ai „Uniunii studenților“ din Bucuresci și alți notabili din România, între cari d-nii Leon Ghica, secretarul Ligei Florescu, d-nii Pancu, Covată, Cica și alții. Primirea la gară a fost entusiastă. Ôspeții au vizitat în decursul zilei de Marți tôte instituțiunile românești din Cernăuți. La reprezentația teatrală de Marți d. m. a asistat lume imensă, între cari, Metropolitul Dr. *Repta*, guvernorul prințul *Hohenlohe* și tôte autoritățile și notabilitățile Bucovinei. La comersul de Marți sêra a rostit studentul bucureștean Fortunescu un discurs strălucit, depunând pe drapelul, donat societății jubilate de Românele bucovinene, o admirabilă lentă în numele „Uniunii studenților“. Un entuziasm nedescris a domnit în decursul întregii sêri. Astăzi, sêra (Mercuri) are loc balul „Junimii“ care promite o reușită splendidă, multe d-șore se vor prezenta în costumul național. Numerose telegrame de felicitare au sosit la adresa societății, între cari și din Budapesta, Viena, Brașov, Sibiu, Bucuresci, Iași etc. E.

O statistică tristă. Oficiul central de statistică din Budapesta publică datele despre mișcarea populației în anul 1903. Din aceste date reiese că în 1903 în Ungaria au fost cu 84.000 de nasceri mai puține decât în 1902, ér decese au fost cu 9000 mai multe decât în anul precedent. Nefavorabile sunt și datele referitoare la numărul căsătoriilor. În schimb însă numărul pașaportelor liberate pentru străinătate s'a sporit în acest an cu 16.000. După ținuturi, numai în Transilvania și în stânga Dunării au fost raporturile născerilor mai favorabile, pe când în partea dreaptă a Tisei escedentul născerilor a fost cu 7000 mai mic, decât anul precedent, ér între Dunăre și Tisa născerile au fost cu 5000 mai puține, decese cu 1000 mai multe. — Cam slabe prospecte pentru d-l *Apponyi*, care prognosticază în delegațiunii, că „din cele 20 milioane de Maghiari — peste 50 ani vor fi 30 milioane!“

„România Jună“. A apărut și ni-se trimite la redacție „Raportul anual al societății academice social-literare „România Jună“, din Viena. În raport se amintesc pierderea prin deces a lui Popovič Barcianu, membru onorar, și I. Bumbac membru emeritat. În cursul anului societatea a aranjat mai multe serate literare și artistice. Biblioteca a fost aranjată în mod sistematic. — Ziua de 3 (15) Mai a fost serbată în mod deosebit prin o serată literară. — Pentru noul local al societății (Floriantgasse 12) s'a cumpărat mobilier nou. — Societatea a acordat la 2 membrii locuință gratuită, și a împărțit 307-70 cor. ajutoare. Societatea are numeroși membrii fondatori, onorari și emeritați, ér numărul membrilor ordinari este de 26, între cari 8 din Ungaria și Transilvania, 15 din Bucovina, 1 din România, 1 din Austria-de-jos și 1 din Bulgaria. În cabinetul de lectură au fost 38 de diare. Biblioteca are 1521 volume și 270 broșuri. — Avera totală a societății este de 45,883 cor. 32 b. Comitetul a fost compus: N. Dobrescu, cand. phil., președinte, Romul Pop, cand. ing., v.-preș., Leon Holca, stud. for., secret. I, Inocențiu Marian, stud. cult. techn. secretar II, St. Grigorevici, stud. phil. cassier, V. Reuss-Mirza, stud. techn. controlor, G. Cosma, stud. techn., bibliotecar, și econom. În comisia literară: Gavril Barbu, cand. ing., Gr. Bârto, cand. silv. M. Bârto, cand. jur., N. Dobrescu, cand. phil. și Nic. Naum-Meta, cand. med. Comisia de revizie: Silviu Ciupercovič

cand. silv., Laurentiu Luca, cand. med. și N. Naum-Meta, cand. med.

Proces de pressă. La 8 Febr. n. judele de instrucție din Arad a citat pe d-l Sever *Bocu*, autorul celor 3 articole incriminate din „Tribuna“ de la Arad, și i-a comunicat actele de acuză ale procurorului. D-l Bocu e învinuit: 1) de provocare la revoltă și amenințări pentru a înfrica guvernul maghiar în liberul exercițiu al misiunii sale; 2) provocare la ură contra unei clase și 3) întărirea naționalității române și a altor naționalități contra naționalității maghiare. D-l Brocu a primit răspun derea. — Același diar din Arad spune, că alaltăeri Joi s'a făcut o perchișiție la redacția ei cu scop de a-se găsi manuscriptele articolelor incriminate. N'au găsit însă manuscriptele căutate.

Protopopi onorari. P. S. Sa episcopul Gherlei a numit protopopi onorari cu dreptul de a purta brău roșu, pe d-l Iacob *Pop*, profesor de religiuine la gimnaziul din Năsăud, și pe d-l Pamfilu *Grăpini*, preot în frunțașă comună grăniț-ruscă Rodna-Nouă. După cum ni-se scrie din Năsăud, distincția acăsta a produs mulțumire în districtul grăniț-rusc.

Numire. D-l Dr. I *Scurtu* a fost numit profesor suplinitor de limba germană la școala comercială gr. I din Bucuresci și la liceul S. Sava în locul d-lui I. Sirbu, demisionat.

Logodnă. D-l Nicolae *Crăciun*, notar diplomat, actualmente v.-notar în Tohanul-vechiu, s'a logodit în 11 Februarie cu d-șora Rhea-Silvia *Ungur*, fiica d-lui Haralambie Ungur din numita comună.

Căsătorie. D-l Nicolae *Radu* funcționar la percepția de dare în Timișoara, s'a căsătorit cu d-șora Mariți *Omițiu* din Sibiu.

Inundări în comitatul Maramureșului. Conform unui raport oficios din 9 Februarie riurile Tisa și Iza sunt în continuă creștere. Podul comunei Rosztoka Nagyag s'a prăbușit și de-abia a succes a salva de inundare partea Banzalgo a orașului Sighetul-Marmației, în care locuiesc vre-o 3000 de ómeni. Dêcă nu vor înceta ploile, sunt espuse inundărilor tôte comunele de lângă Tisa și Iza.

Foc. Eri noaptea între orele 11 și 12 s'a iscat un incendiu în prăvălia d-lui G. Friedelt din strada gării Nr. 25, nimicind marfă în preț de vre-o 2000 cor.

Condamnat pentru ucidere. Calfa de croitor, Ilie Gille, care a sugrumat în Clușiu pe Henrica Honzik și al cărui proces s'a judecat zilele acestea la curtea cu jurați din Clușiu, a fost condamnat la 15 ani reclusiune. Apărătorul lui Gille a fost d-l Dr. Fr. Dobál, care în pledoaria sa a invocat ca circumstanțe atenuante faptul, că Gille este analfabet, a făcut mărturisiri complete și după cum rezultă din informațiunile de la regimentul unde și-a făcut serviciul, pare a nu fi cu mintea întregă. Procurorul s'a mulțumit cu sentința, ér apărătorul a anunța recurs la curtea de cassație.

Centenarul morții lui Kant. În ziua de 12 Februarie s'au implinit 100 de ani de la mórten filosofului Kant. Cu acăstă ocaziune s'au aranjat serbări comemorative cu deosebire în centrele culturale germane. După cum cetim în „T. R.“ Duminecă, în 14 Februarie d-l Dr. V. Bologa directorul școlei civile a „Asociațiunii“ încă va ține o conferență publică despre filosoful Kant.

„Stafeta Filatelistă“. Sub acest titlu a apărut în Bucuresci, un diar care mijlocește adresele persónelor doritoare a schimba cărți postale ilustrate cu deosebire din diferitele localități din România. Pe lângă adresă se pôte nota limba de corespondență, felul ilustratelor, ca: vederi, peisage, monumente, bărbați de stat etc. Amatorii de a primi și diarul cu adresele, să alătore pe lângă adresă și suma de 25

banii în mărci postale. A se adresa: Li-brăria Frătilă, Calea Griviței 195.

Alegere de notar. Joi în 11 l. c. n. a avut loc în comuna Rotbav alegerea de notar, fiind ales cu mare majoritate d-l G. Gagesch, fiul notarului I. Gagesch din Vulcani.

Concert. Duminecă, în 14 Februarie la concertul muzicii comunale din sala hotelului Europa în programul variat vedem și piesa „Garofila”, de Dinicu. Inceputul concertului la orele 8. Intrarea 60 bani.

Dintre farmaciile din cetate. Duminecă în 14 Februarie după amiazi nu va deschisă, decât farmacia „L' Ursul” a d-lui Victor Roth de sub casina română.

Din Estremul-Orient

Soldatii japonezi. — Corea. — Flota japoneză.
— Flota rusescă. Port Arthur. —
Vasele torpede.

Când scriem aceste rânduri se dă în Estremul Orient o luptă crâncenă între două din cele mai puternice imperii din lume. Ciocnirea intereselor între Rusia și Japonia era așa de inevitabilă și de capitală, încât nu trebuia să fim proci spre a prevedea izbucnirea acestui război, mai curând sau mai târziu. Ori-care ar fi însă rezultatul final, mărginise-va el numai între cele două puteri intrate în luptă ori va cuprinde în vârtejul său și alte puteri, un lucru este afară de orice îndoială, că omenirea se găsește într-unul din momentele hotărâtoare ale desfășurării sale istorice.

Pentru a face, ca cetitorii noștri să înțeleagă mai ușor cele petrecute în puținele zile de la izbucnirea războiului, și cele ce vor mai urma încă, am crezut necesar a da la locul acesta în fuga condeiului unele detalii, care privesc soldatii japonezi, modul lor de luptă și teatrul războiului.

O trăsătură caracteristică a calităților soldatului japonez este rezistența cea mare, ce o opune ostenelei. Omenii aceștia mici, cu o aparență mai mult de leșei, pot executa marșuri lungi, îndură mari greutăți și oboseli, fără ca buna lor dispoziție să fie alterată întru câtva. Japonesele dătoare formării actuală a armatei lor instrucțiunii, pe care au primit-o de la armata germană. Uniforma lor e foarte simplă: vesta și pantalonii de postav albastru închis, caschetă germană, și pentru ofițeri chipiu francez. Ceea-ce deosebește pe Japonesele de noi este între altele obiceiul lor de a mânca. Ei înlocuiesc furculița noastră cu două vergi de lemn, cu ajutorul cărora duc alimentul la gură. Hrana se compune mai cu seamă din orz fiert, din legume ferte și din pește, și beutura lor preferită este ceaiul.

Un mare cunosător al armatei japoneze D. G. Wegener din Berlin scrie în ziarul „Die Zeit” următoarele: „Cum o să se sfârșesc războiul e greu de spus. În orice caz, eu care am văzut oștile japoneze în campanie, în avântul lor strălucit, cu înarmarea eselență nu pot fi așa sigur ca alți colegi de victoria Rușilor. Japonia are uriașul avantaj de a fi cu toată puterea sa în vecinătatea câmpului de război. Greutatea e lipsa de bani, și der Anglia are de ajuns bani și decât banii englezi se vor pune în slujba focului războinic al Japonesele, victoria lor înlăptare aproape sigură.”

Japonia are acum 8 vase mari de război și 3 se construiesc, 4 au tonaaj de peste 15,000 tone, deci sunt din cele mai mari de pe lume. Mai au 23 de încrușișători chiurasați; 5 se construiesc. Dintre încrușișători 5 au peste 9000 de tone. Sunt 9 vase apărătoare de țărături, 125 de bărci cu tunuri, 17 distrugători de torpede, 65 de torpiloare (11 sunt în lucru), apoi un număr mare de vase ajutătoare. La cas de război se vor mai înarma 37 de vapore ale soc. „Nippon Iusen Kakushiki” Kaisha cu iuțelă de la 12—15 mite, pe lângă altele mai puțin repezi. Vasele de război au

568 de tunuri grele și mijlocii și 950 cu tragere repede. Omenii au pe ele 25,000.

Rusia are parte la Port-Arthur, parte la Vladivostoc: 9 chiurasați de mare adâncă, clasa I-a, 11 de clasa a doua, 7 lunturi cu tunuri de mare adâncă, 2 încrușișători torpilor, 33 vânători de torpede, 22 torpiloare de clasa I-a, 8 de a doua; 1 spărgător de ghiată, în total 99 de vase, cu 241,101 tone, cu putere de 544,350 de cai, cu 1347 tunuri și 295 de tuburi aruncătoare de torpile.

Deci flota japoneză e superioară celei rusești, măcar că Rusia a dus tot ce putea și tot ce necesita acolo.

Mărul de certy, în jurul căruia s'au dat deja lupte și se vor mai da încă este peninsula Corea a cărei independență și integritate teritorială este absolut necesară pentru siguranța și liniștea Japoniei. Dominatorul acestei țări, a cărei suprafață este aproape egală cu cea a Franței, este împăratul Yi-höng, care judecând după presemnele de până acum stă în partea mai mare sub influința Japoniei. Corea este o peninsula lungă asiatică mărginită despre partea continentală de sudul Siberiei și nordul Chinei, și țărmurile ei stâncose fac deoparte față Japoniei, și de altă parte golfului Pe-Tehi-Li, pe care îl străbat acum flotele de război. Teritoriul Coreei pe care vietuesc cam 10,000,000 de locuitori, este muntos, păduros și bogat în minerale, are o importanță militară și maritimă de prima ordine. Capitala Coreei este Söul, și unul din porturile cele mai însemnate Chemulpo.

Primul tun tras în noul război a fost îndreptat contra portului și cetății Port Arthur, o inițiativă posesiune chineză, astăzi aparținător Rusiei. Acest port, în care au suferit Rușii primul lor desastru, are numai pe o mică întindere adâncimea necesară unor vase mari de război și anume numai în apropiere de intrare astfel că vasele, care ancorază aici se pot vedea din largul mării și se pot ușor bombarda. Din cauza înguste intrări (numai 35 m.) o flotă mai mare numai cu greu poate să intre și să iasă din port, de aceea la o retragere din fața inamicului ea ar putea fi amenințată, chiar și atunci, când puține vase inamice ar sta în fața portului. Afară de acesta în timpul erii nu pot timp de două luni să iasă din port. Un militar german distins care a studiat acest port dice că Port-Arthurul este din punct de vedere strategic slab, deoarece nu poate rezista unui atac nici despre mare și nici de pe uscat.

Rezultatul strălucit, pe care l'a avut atacul subit al Japonesele contra vaporelor rusești staționate în Port-Arthur se datorează în mare parte vaselor torpede, care din nou s'au dovedit de dușmani periculoși a marelor vase de război. Cele mai mari vase torpede au o lungime numai de 50 m. o lățime de 5 m. și o iuțelă cam de 50 chilometri pe oră. Atacul acestor vase periculoase decurge astfel: Vasul torpede se apropie la o distanță de 400—500 m. de vaporul dușman și lansează torpilorul care are forma unei țigări de o lungime de 5 metri și al cărui diametru este de 35—45 centimetri. Torpilorul conține un cazan cu aer comprimat și vre-o 90 chgr. fulmicoton presat și umed. Procedura lansării torpilorului din tubul vasului torpede este următorul: La lansarea torpilorului se deschide automat cazanul cu aerul comprimat, care pune în mișcare șurubul din capătul torpilorului, prin ce acesta se mișcă de sine mai departe cu o iuțelă de circa 1000 metri pe minută. La vârf are torpilorul un piron care conduce în interiorul torpilorului, atingând un balon de sticlă, care conține acid. În cas, că torpilorul se lovesce cu vârful său de un obiect solid, pironul sparge balonul de sticlă și acidul aprinde fulmicotonul, care explodează și nimicesc obiectul solid, în casul acesta vasul de război.

Vasele de război se apără în contra acestor dușmani înfricoși în modul următor: Noptea se îngrădesc la o distanță

corespunzătoare cu un rocii de oțel, care opresce apropierea torpilorelor. Cel mai bun mod de apărare este însă paza bună. Vasele moderne de război au instalațiuni de lumină electrică, cu ajutorul cărora luminează în timp de nopți marea la o distanță de mai multe sute de metri. În momentul când se observă apropierea vaselor torpede, deci de tunuri cu tragere repede slobod glonțele lor asupra vaselor, care nimicesc în scurtă vreme vasele aceste înainte de ce ar fi putut lansa torpilorere.

Tsing.

Representații, concerte și petreceri.

Reuniunea română de certy și cântări din Sasca-montană va aranja un concert împreună cu joc și reprezentație teatrală Duminecă la 8 (21) Februarie în favorul școlii confesionale gr. or. române de nou înființată.

Societatea literară a școlarilor de la gimnaziul român din Năsăud va da o serată literară-musicală la 21 Febr. în sala de gimnastică de la gimnaziu. Venitul e destinat fondului societății. Program variat.

Reuniunea de cântări și musică „Armonia” din Bogșa-montană va aranja la 21 Febr. o reprezentație teatrală în favorul fondului său.

Corul vocal bisericesc din Nereu va da un concert la 15 Februarie în sala „Casei Naționale” de acolo.

În Căcău s'a dat la 12 Februarie n. o petrecere cu joc în folosul școlii confesionale

ULTIME SCIRI

Petersburg, 12 Februarie. Statul major al marinei publice scirea, că 6 vase de război japoneze au fost avuriale în lupta de la Port Arthur. 150 omeni au fost uciși și 150 răniți în urma acestei sciri mari manifestațiuni s'au făcut dinaintea palatului de iernă.

Berlin, 12 Februarie. Din Yokohama se anunță ziarului „Vossische Zeitung”, că acolo s'a răspândit fama, că Port-Arthur ar fi căzut Lipsesce o confirmare oficială a acestei sciri.

Paris, 12 Februarie. Agenția „Havas” confirmă scirea, că trupe japoneze au debarcat la Chemulpo și au ocupat capitala Coreei. Grosul armatei și-a așezat lagărul în împrejurime.

Londra, 12 Februarie. Ziarul „Standard” publică din Tien-Tsin scirea, că cinci încrușișătoare rusești din escadra ce se află în portul Vladivostok, au bombardat Marți portul japonez Hakodate din insula Jesso.

Viena, 13 Februarie. Sciri oficiale confirmă, că flota rusescă eșind din portul Vladivostok, a trecut la Hacodate. De aici a luat-o spre Port-Arthur, spre a se uni cu flota rusescă de acolo.

Tokio, 13 Februarie. Capitala Coreei e cu totul în mâinile Japonesele. Împăratul corean e prizonierul lor.

Londra, 13 Februarie. Sciri din Petersburg afirmă, că o mare bătaie a avut loc la riul Yalu, în care bătaie Japonesele au suferit mari înfrângerii.

Berlin, 12 Februarie. Scirea ziarului „Voss. Ztg.”, că Port-Arthur ar fi căzut, nu se confirmă.

Kiel, 12 Februarie. 15 vase mari de război rusești se pregătesc a pleca în Asia orientală.

Paris, 12 Februarie. Contrar scirilor publicate de „Times” după care Rusia n'ar avé în Mandșuria decât 50,000 omeni, ziarele franceze sunt informate, că întreaga Mandșurie e înțesată de trupe rusești, parte din Asia, parte din Europa.

Diverse.

O pagină din istorie. S'au implinit două veacuri și jumătate, la Ianuarie 1904 st. n., de când cazacii saporagi au recunoscut de șef suprem pe Țarul din Moscova.

În adevăr, la 8 Ianuarie st. v. 1654, delegații cazaci s'au înflinit cu delegații moscoviți pe piață, în fața catedralei, povestesc „Revista rusă”. Era vorba, ca să alégă un șef: sultanul Turciei, hanul Crimeei, regele Poloniei, ori Țarul Moscovei.

— Voim pe Țarul Orientului, au strigat dênșii.

Și hatmanul lor a pronunțat atunci cu solemnitate următoarele cuvinte:

— Domnule, fă ca să fim uniți în veci!

Au cetit atunci condițiunile tratatului de alianță cu Moscova; după aceea delegații moscoviți s'au închinat în fața hatmanului și boerul Buturlin a spus:

— Majestatea Sa Țarina, marele Țar și împăratul tuturor Rușilor, Alexie Mihailovici, mi-a poruncit, mie, umilului său servitor, să mă informez asupra sănătății tale, nobile hatman!

Hatmanul a răspuns:

— Mulțumesc umil Măriei Sale Țarului, suntem sănătoși și dorim ca și Măria Sa să fie sănătos.

Au intrat în catedrală, unde trebuia să aibă loc ceremonia jurământului. În momentul acesta, se ivi o piedecă. Hatmanul cerea, ca înainte de tote delegații moscoviți să jure în numele Țarului, că acesta nu va distruge privilegiile cazacilor din Ucraina. Buturlin a declarat:

— Aici nu-i obiceiul. Supușii fac jurământul împăratului lor și trebuie să aveți încredere în acela, pe care voiți să-l alegeți ca șef.

După o discuțiune lungă, Cazacii au consimțit să depue cei dintâi jurământul.

Ceremonia, care fu amânată pentru a doua zi, s'a prelungit totă ziua. Cazacii au jurat, îmbrățișând crucea și Evanghelia.

Și așa tot ținutul ce e desemnat astăzi cu numele de „Rusia mică”, a fost câștigat de Imperiul Țarilor. Se remarcă, că nici un consimțământ n'a fost mai liber, mai sincer, și nu s'a manifestat sub o formă mai poetică și mai naivă, de cât acela pe care l'au dat atunci strămășii locuitorilor din Kiev, Cernicov și alte orașe, Cazacii Saporogi.

Și acum câte-va zile s'au implinit două veacuri de la această alipire.

Radium. În Paris a eșit o revistă „Le Radium” scoasă de Henri Farjan cu scopul de a răspândi cunoștințe sigure asupra Radiumului și asupra lucrărilor soților Curie: „Revoluțiunea uriașă ce poate aduce în viața socială producerea industrială a acestui corp prin aplicațiile lui la producerea de putere mișcătoare, de căldură, de lumină și chiar de tămăduire, a trezi entuziasmul și curiozitatea lumii”, dice directorul.

În Statele-Unite e o societatea Buffalo, care exploatează nisce minerale din Colorado, transportându-le cu catări la 200 de kilometri și gramul de radium o costă 200,000 de fr.; deci kilogramul costă 200,000,000 de fr. Revista se adresează la toți cetitorii săi din lume să i-se trimită probe de minerale de radium, arătând cum se pot cunoște acestea.

Pentru descoperirea radiului, Henri Becquerel și soții Curie, au câpătat premiul Nobel de 100,000 lei.

Dómna Curie a lucrat ca studentă cu d-l Curie, făcând mai multe descoperiri, de pildă însusirea unor cristale de quartz de a produce electricitate, când le apășăm într'un chip anumit. Dér celebritatea și-au făcut-o descoperind substanțele forte cu mare putere radiantă: Poloniul și Radiumul.

Soții Curie au mai primit premiul Osiris de 60,000 lei, tot pentru aceeași descoperire.

POSTA REDACȚIUNELI

Verax — Gherla. Decă aveți ceva împotriva d-lui Dr. B., binevoiți a tranșa cu dênșul. Noi nu putem publica asemenea naivități.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

„SENTINELA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în SATUL-NOU.

Contul-Bilanțului

ACTIVE			PASIVE		
	Coroane	fl.		Coroane	fl.
Cassa în numărari	6585	25	Capital de acții 800 à K. 100	80000	—
Bonuri:			Fond de rezervă	42000.—	
Banca Austro-Ungară	280.30		Fondul de rezervă pentru even-		
Cassa de păstrare postală	100.62		tuale perderi	8065 98	
Alte bănci	235 62	615 92	Fond de pensii	41 0.—	
Cambii escomptate (2574 b)		515079 16	Fond cultural filantropic	1114.54	55270 62
Împrumuturi hipotecare		63611 —	Depuneri spre fructificare		315339 13
Avansuri pe marfă		82530 —	Reescompt (390 b)		95288 60
„efecte (lombard)		2008 —	Deposit de cassă		3745 27
Mobilier	1224.66		Dividendă neridicată		104 —
Amortisare	224.66	1000 —	Interese transitoare anticipate		9170 53
Efecte proprii		4480 74	Conturi creditoare		923 41
Cont-Curent		7931 48	Profit transpus din 1902	517.19	
Casa institutului Nr. 814		4800 —	Profit net în 1903	31527.55	32044 74
Interese restante		1885 04			
Diverse conturi debitoare		1368 71			
		691895 30			691895 30

Satul-nou, în 31 Decembrie 1903.

P. Stoica m. p.
director executiv.

Pentru contabilitate

P. I. Marcu m. p.
contabil.

Direcțiunea.

Dr. A. Birescu, I. Neagoe, Damian Popescu, St. Popa, G. Ortopan, Zs. Gaspar, St. Negru

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și corecte.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE.

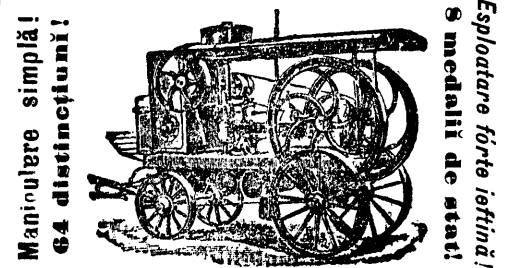
Nicolae Popovicu Ioan Roșu Ioan Gaspar Bojin Ilie Pompiliu Burz
Adam Magiar președinte. Teodor Petrișor

Un tiner comerciant român dorește a se stabili într'un sat ca boltaș. Cei ce ar dori să aibă în mijlocul lor un boltaș român să se adreseze la administrația „G. Tr.“

FABRICA de MOTORE din Dresda A.-G.

(fost Hille) FILIALĂ și ATELIER: Ignáz Gellért & Co. Budapest, VI. Heresienring 41. Telefon 12-91.

Recomandăm, recunoscute ca cele mai bune perfect și durabil construite Benzin-Motore, Locomobile Dresda și instalații de Motore cu gaz.

8000 Motore seu liferat spre mulțumire!

Cea mai ieftină exploatare de putere pentru mori, lăptării, tăet lemne, pompe de apă, imblătit și ori și care luera economic seu industrial. — Motore de Dresda au fost premiate cu cele dintai prețuri la esposiții.

Condiții de plată favorabile!

Garanții destul de bune.

Nou! în Budapesta am aranjat un Atelier principal sub conducerea unui Monteur din Dresda cu personal specialist și expert.

Correspondent.

Se caută un corespondent, pentru imediată aplicare, care să posedă perfect limba română, germană, eventual și maghiară.

Reflecții sunt rugați a-și înainta ofertele dinpreună cu documente de praxă, arătând și pretensiunile de salar — la:

Jacob L. Adler & Fratele
societate de bancă în comandită,
Brașov.

Anunț de licitație.

În 22 și 23 Februarie st. n. a. c. se va vinde cu licitație în localul casei de Zälöge, dela orele 8—11 a. m. și dela 2—4 ore p. m. obiectele amanetate în luna lui Decemv. 1902 și Ianuar 1903, până inclusive cu nr. 1709—1903, a căror termin a expirat și nu s'au rescumpărat

Obiectele care se vor vinde sunt: Gjuvericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Ciocio, Cositor, flanelle, haine bărbătești și femeiești, Cisme, ghete și altele.

Vândarea se face cu bani gata.

Rescumpărarea seu învoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.

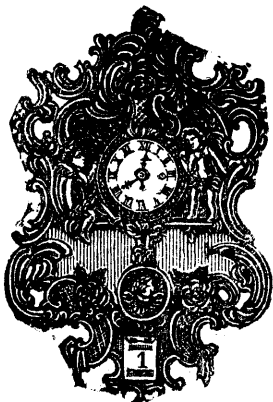
În ziua vândării cu licitație nu se permite nici într'un chip.

Brassó, 28 Ianuarie 1904.

Oficiul casei de amanete din Braș v.
3—3.(1228)

Cel MAI NOU!

și mai plăcut în totă lumea este Ciasornicul men Calendar-Secession

executat artistic întocmai după desen, merge și arată precis, garanție 5 ani. Prețul Ciasornicului Secession este în urma marelui vândări

Numai fl. 1.95

și în timp scurt se vor vinde în urma acestui preț fabulos 100,000. Se trimite cu rambursă de HEINRICH KERTESZ WIEN, I., Fleischmarkt 18—159.

„VICTORIA“ din BERLIN

Societate de asigurare generală.

Fondată 1853.

Suma averei cu începutul anului 1903,	Cor.	426.718.207
Suma asigurarilor	„	1.170.414.542
Fondul dividendelor	„	77.637.639
Intrate: premii și interese pro 1902	„	98.694.874
Suma excedentă	„	21.408.714

Subscrisa societate generală în Brașov se recomandă pentru încheiere de

Asigurări pe viață

fel de fel de combinațiuni după tarife foarte ieftine și cu împărțire de câștiguri mari

Asigurări pe totă viața

la casuri de accidente pe căile ferate și vapore, cu plată de premii, numai un an în rate de o săptămână și valabile pentru întreaga viață

Asigurări de popor

pentru bărbați, femei și copii, fără vizitare medicală, cu plată dela 50 bani în sus, în fie-oare săptămână.

Se primesc agenți în localitate și provincie.

EM. MAYER & COMP.

Agentură generală,

BRAȘOV, Șirul florilor nr. 2

2—5.1241.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la remias Nepoții.

De decă de ani se întrebuințează cu mare succes contra soldinei și reumatismului KRIEGER

REPARATOR

brevetât prin lrg.

În spitalul St. Rochus (Bdpesta) din 136 casuri, 129 au dobândit deplină însănătoșare.

1 sticlă mare 2 cor., 1 sticlă mică 1 cor. Se capătă în farmacia Se se ferescă de imitații.

Depozit principal: F. RIMACIA KRONEN, BUDAPEST VIII, Káthy-tér.

Mijloc perfect pentru curățirea feței și conservare frumseței — Efect miraculos e

AKACIA - CRÉME.

Acastă vestită Crémă este nevătămătoare, nu conține nici lumb, nici argint vin, înfrumșează și înviorază fața, Brevetată legal. Articol foarte plăcut de dame distinse.

AKACIA - Crema 2 Cor.
- Pudra 1 „
- Săpun 1 „

Se capătă în farmacia, dar se se capătă totdeauna „Preparatul Krieger's“

Cel mai bun mijloc pentru vindecarea anemiei, lipsa de apetit, galbinare, nervositate și întărirea oopiilor slabi este Preparatul KRIEGER'S

Tokajer China - Eisen - Wein.

Calitățile superioare ale acestei beuturi cu gust sunt aprecuate și de consiliu sanitar și minist. de interne au dat învoirea să se recomande. 1 sticlă mare 6.— cor. 1 sticlă mică 3.20 cor